

Sygn. akt III KK 74/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie **M. A.** ,

skazanego za czyny z art. 258 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 27 maja 2020 r.,

kasacji wniesionej na korzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 9 sierpnia 2019 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującego w mocy w odniesieniu do M. A. wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 marca 2018 r., sygn. akt IV K (...),

1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej M. A.,

jak również utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Okręgowego w G. w części dotyczącej tego oskarżonego, i na podstawie art.

17 § 1 pkt 5 k.p.k. umarza wobec niego postępowanie karne;

2. obciąża Skarb Państwa kosztami procesu w części dotyczącej M. A. .

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 27 marca 2018 r., sygn. akt IV K (...), w części dotyczącej M. A.:

- w pkt I uniewinnił go od popełnienia czynów z art. 258 § 1 k.k. i z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k.;
- w pkt II uznał go za winnego czynu z art. 258 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;
- w pkt III uznał go za winnego popełnienia czynu z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 grudnia 2011 r. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;
- w pkt IV uznał go za winnego popełnienia czynu z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 grudnia 2011 r.
- w pkt V czyny przypisane w pkt III i IV uznał za ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. i za nie, na podstawie art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 grudnia 2011 r. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k., skazał go na karę 4 lat pozbawienia wolności i karę grzywny 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 10 złotych;
- w pkt VII na podstawie art. 91 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył orzeczone w punktach II i V kary pozbawienia wolności i wymierzył M. A. karę łączną 4 lat pozbawienia wolności.

Ponadto Sąd orzekł o nawiązce na rzecz Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii z siedzibą w W. (pkt VI) oraz o zaliczeniu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności (LXVII).

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2019 r., sygn. akt II AKa (...), po rozpoznaniu m.in. apelacji obrońcy oskarżonego, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w G. w części dotyczącej M. A. (pkt II sentencji wyroku).

Kasację od powyższego wyroku wywiódł Prokurator Generalny zarzucając mu "rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa

karnego procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., polegające na rozpoznaniu w dniu 9 sierpnia 2019 r. apelacji obrońcy oskarżonego M. A. i wydaniu wyroku utrzymującego w mocy zaskarżone orzeczenie, w części dotyczącej tego oskarżonego, podczas gdy w dacie wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w (...) istniała okoliczność wyłączająca postępowanie w postaci śmierci oskarżonego, która nastąpiła w dniu 19 marca 2019 r., stanowiąca bezwzględną przesłankę odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonego M. A. oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego w G., w części dotyczącej tego oskarżonego i umorzenie postępowania w tym zakresie

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., co spowodowało jej uwzględnienie na posiedzeniu bez udziału stron.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 kwietnia 2008 r., sygn. II KK 48/08 stwierdził, że śmierć oskarżonego zawsze stoi na przeszkodzie prowadzeniu postępowania karnego (art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.). Kontynuowanie procesu i wydanie wyroku stanowi uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Fakt, że sąd właściwy nie wiedział o wskazanej przeszkodzie, nie ma znaczenia i nie może uchronić kwestionowanego orzeczenia przed wyeliminowaniem z obrotu prawnego. Śmierć oskarżonego nie stanowi natomiast negatywnej przesłanki postępowania kasacyjnego, jeśli kasacja jest wniesiona na korzyść oskarżonego (art. 529 k.p.k.). Analogiczne stanowisko Sąd Najwyższy zważył również w wyroku z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. III KK 147/13, podnosząc, że przepis art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. jest w swej treści jednoznaczny i bezwzględny, zatem powinien być stosowany niezależnie od powodów zaistnienia tego uchybienia oraz w każdym stadium procesu, w którym określona w tym przepisie przesłanka zaistnieje. Ziszczenie się negatywnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. na etapie postępowania międzyinstancyjnego i niedostrzeżenie jej przez sąd odwoławczy powinno skutkować uchyleniem nie tylko orzeczenia tego sądu, ale również wyroku sądu I instancji i umorzeniem postępowania karnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2017 r., II KK 126/17).

Z akt sprawy wynika, że skazany zmarł w dniu 19 marca 2019 r., co potwierdza pismo Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w E. z dnia 7 listopada 2019 r. wraz z załącznikiem w postaci wyciągu z wpisu do rejestru zgonów Centralnego Urzędu Stanu Cywilnego w E. wraz z jego tłumaczeniem w języku polskim (k. 421, k. 422. k. 426 – tom III akt wykonawczych) oraz potwierdzony za zgodność z oryginałem odpis zupełny aktu zgonu (USC/[...]- k. 14 akt SN).

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że określona w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. negatywna przesłanka wystąpiła przed wydaniem wyroku przez Sąd II instancji, a zatem wydany wyrok jest obarczony uchybieniem wskazanym w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., powodującym bezwzględną konieczność uchylenia tego orzeczenia, niezależnie od powodów jego zaistnienia i wpływu na jego treść.

W związku z wystąpieniem ujemnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. konieczne było zatem uchylenie tego wyroku, jak również wyroku Sądu Okręgowego w G. i wydanie orzeczenia następczego o umorzeniu postępowania karnego wobec M. A. .

Orzeczenie o kosztach procesu uzasadnia treść art. 632 pkt 2 k.p.k. O wydatkach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 638 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.